

Arbeidsmarkt (2)

1. Waarom leidt een hoge arbeidsinkomensquote tot een vlucht van ondernemingen naar het buitenland?

Een hoge arbeidsinkomensquote betekent dat een groot deel van het nationaal inkomen naar de productiefactor arbeid gaat. Voor de overige productiefactoren (kapitaal en ondernemerschap) blijft dan niet veel over. Dit kan een reden zijn het bedrijf elders te vestigen.

2. Waarop berust het onderscheid tussen de arbeidsinkomensquote en de loonquote?

De loonquote is het loon als percentage van het nationaal inkomen. De arbeidsinkomensquote is het loon plus het toegerekend loon van zelfstandigen als percentage van het nationaal inkomen.

Onder het toegerekend loon van zelfstandigen verstaan we het loon dat moet worden toegerekend aan iemand die ondernemer is en dus geen loon krijgt maar die wel arbeid heeft verricht.

Een voorbeeld: iemand heeft een eigen bedrijf waarmee hij in een bepaald jaar € 100.000 winst heeft gemaakt. Had hij echter in een vergelijkbare functie voor een bedrijf gewerkt dan had hij € 80.000 verdiend. We zeggen nu dat zijn inkomen uit arbeid (toegerekend loon) € 80.000 is en de winst € 20.000.

3. Wat wordt bedoeld met waardeevaste werkloosheidsuitkeringen?

Dit zijn uitkeringen die meestijgen met de gemiddelde prijsstijging. We zeggen ook wel dat deze uitkeringen zijn geïndexeerd. Ze stijgen met hetzelfde percentage als de consumentenprijsindex.

4. Hoe kan een verkleining van de wig de krapte op de arbeidsmarkt verminderen?

Als de wig kleiner wordt is het mogelijk het nettoloon te verhogen zonder de loonkosten te verhogen. Een hoger nettoloon betekent dat het aantrekkelijker wordt om te werken. Meer mensen zullen zich aanbieden op de arbeidsmarkt. De participatiegraad wordt hoger.

5. Hoe kan technologische ontwikkeling leiden tot werkloosheid onder laaggeschoolden?

Door technologische ontwikkeling ontstaat er behoefte aan technisch geschoolde arbeiders. Arbeiders die niet voldoende geschoold zijn worden kwalitatief structureel werkloos. Zij zijn niet voldoende gekwalificeerd.

6. Hoe kan het loslaten van de koppeling tussen loon en uitkering de i/a ratio verlagen?

De *i/a* ratio is de verhouding tussen inactieven met een uitkering en actieven. De koppeling tussen loon en uitkering betekent dat als de lonen stijgen de uitkeringen dat ook doen. Als deze koppeling wordt losgelaten zullen de uitkeringen niet meestijgen met de lonen. Een uitkering krijgen wordt dan minder aantrekkelijk. Dit zou tot een verlaging van de *i/a* ratio kunnen leiden.

7. Hoe zou een milieuheffing op kapitaalgoederen kunnen leiden tot een lagere *i/a* ratio?

Door een milieuheffing op kapitaalgoederen wordt kapitaal in verhouding tot arbeid duurder. Dit kan betekenen dat bedrijven arbeidsintensiever gaan produceren. Hierdoor ontstaat er meer vraag naar arbeid. Inactieven (werklozen) kunnen aan het werk.

8. Leg uit hoe een groeiend aantal tweeverdieners kan leiden tot minder arbeidsmobiliteit.

We spreken van een grotere arbeidsmobiliteit als een werknemer eerder bereid is van werkkring te veranderen. Veranderen van werkkring gaat makkelijker als je bereid bent eventueel te verhuizen. Tweeverdieners kunnen minder makkelijk verhuizen omdat rekening gehouden moet worden met de baan van de partner.

9. Hoe kan een hogere participatiegraad kosteninflatie voorkomen?

Kosteninflatie is inflatie die veroorzaakt wordt door het feit dat produceren duurder is geworden. Een hogere participatiegraad leidt tot minder krapte op de arbeidsmarkt. Minder krapte op de arbeidsmarkt beperkt de loonstijging. Een beperking van de loonstijging betekent een beperking van de stijging van de productiekosten.

10. Beschrijf hoe de koppeling tussen ambtenarensalarissen en de lonen in het bedrijfsleven kunnen leiden tot een oplopend financieringstekort.

Door de koppeling zullen de ambtenaren meer gaan verdienen als de lonen in het bedrijfsleven stijgen. Dit betekent grotere uitgaven voor de overheid hetgeen kan leiden tot een toename van het financieringstekort.

11. Wat wordt verstaan onder prijscompensatie?

We spreken van prijscompensatie als de lonen meestijgen met de prijzen.

12. Beschrijf hoe door een krimpend aandeel van de quartaire sector de concurrentiepositie in de andere sectoren kan worden aangetast.

De quartaire sector is de niet commerciële dienstverlening. Hieronder vallen bijvoorbeeld onderwijs en gezondheidszorg. Als er minder geld wordt besteed aan onderwijs kan dat leiden tot een lagere productiviteit in de andere sectoren. Immers de investeringen in human capital nemen af.

13. Onder welke voorwaarden dalen de reële arbeidskosten per eenheid product?

De reële arbeidskosten per eenheid product dalen als de arbeidsproductiviteit sterker stijgt dan de reële lonen stijgen. De reële lonen stijgen als de nominale lonen sterker stijgen dan de prijzen.

14. Leg uit hoe de arbeidsproductiviteit per uur kan toenemen terwijl de arbeidsproductiviteit per jaar is gedaald.

De arbeidsproductiviteit per uur kan toenemen terwijl die per jaar daalt als een arbeider in een jaar minder uren werkt maar per uur wel meer produceert. Hij is dus korter maar wel harder gaan werken.

15. Hoe kan een hoge kapitaalintensiteit leiden tot een hogere arbeidsproductiviteit?

Een hoge kapitaalintensiteit betekent dat er met relatief veel kapitaal wordt geproduceerd. Dit betekent dat de productie geschiedt met relatief weinig arbeiders. De productie per arbeider zal dus hoog zijn.

16. Hoe kan een hoge lastendruk ten koste gaan van werkgelegenheid?

Een hoge lastendruk betekent dat de belastingen en premies die moeten worden betaald hoog zijn. Dit betekent een hoge wig. Dit kan leiden tot hoge loonkosten (gegeven het nettoloon). Hoge loonkosten kunnen leiden tot de uitstoot van arbeid. Immers door de hoge loonkosten gaan ondernemers kapitaalintensief werken.

17. Hoe kan een stijging van de arbeidsproductiviteit zowel een positief als een negatief effect hebben op de werkgelegenheid?

Als de arbeidsproductiviteit stijgt en de lonen blijven gelijk wordt het aantrekkelijker een arbeider in dienst te nemen. Immers hij levert meer op terwijl hij nog evenveel kost. Hierdoor zal de vraag naar arbeid en dus de werkgelegenheid toenemen. Als de arbeidsproductiviteit stijgt en de totale productie blijft gelijk heb je minder arbeiders nodig en zal dus de vraag naar arbeid en derhalve de werkgelegenheid afnemen.

18. De w/p ratio wordt gedefinieerd als de procentuele groei van de werkgelegenheid in personen gedeeld door de procentuele groei van de productie. Wat kun je concluderen over de arbeidsproductiviteit per persoon als de w/p ratio gelijk is aan 1?

Als de w/p ratio gelijk is aan 1 is de arbeidsproductiviteit gelijk gebleven. Immers de verhouding tussen werkgelegenheid en productie blijft dan gelijk.

19. Landen met een relatief grote dienstensector hebben over het algemeen een grotere w/p ratio dan landen met een kleinere dienstensector. Hoe kun je dat verklaren?

De arbeidsproductiviteit in de dienstensector groeit heel weinig omdat er gebruik wordt gemaakt van persoonlijke dienstverlening. Technologische ontwikkeling op dit gebied is natuurlijk heel erg moeilijk.

20. Bij krapte op de arbeidsmarkt wil de overheid graag zorgen voor extra arbeidsaanbod. Welke groepen komen hiervoor in aanmerking?

Onder het arbeidsaanbod verstaan we de beroepsbevolking. Dit is het deel van de beroepsgeschikte bevolking dat wil en kan werken. Een deel van de beroepsbevolking heeft werk een deel is werkloos. Je hoort tot de werkloze beroepsbevolking als je minstens 12 uur per week wil werken, actief op zoek bent naar werk en direct beschikbaar bent.

Het extra arbeidsaanbod moet dus gevonden worden buiten deze groep. Het moeten natuurlijk wel mensen zijn die willen en kunnen werken.

Het extra arbeidsaanbod bestaat dus uit mensen die minstens 12 uur per week willen en kunnen werken maar die op dit moment niet meteen beschikbaar zijn of nu niet actief op zoek zijn naar werk. Deze groep behoort niet tot de beroepsbevolking en kan dus aangeboord worden als er extra arbeidsaanbod nodig is.